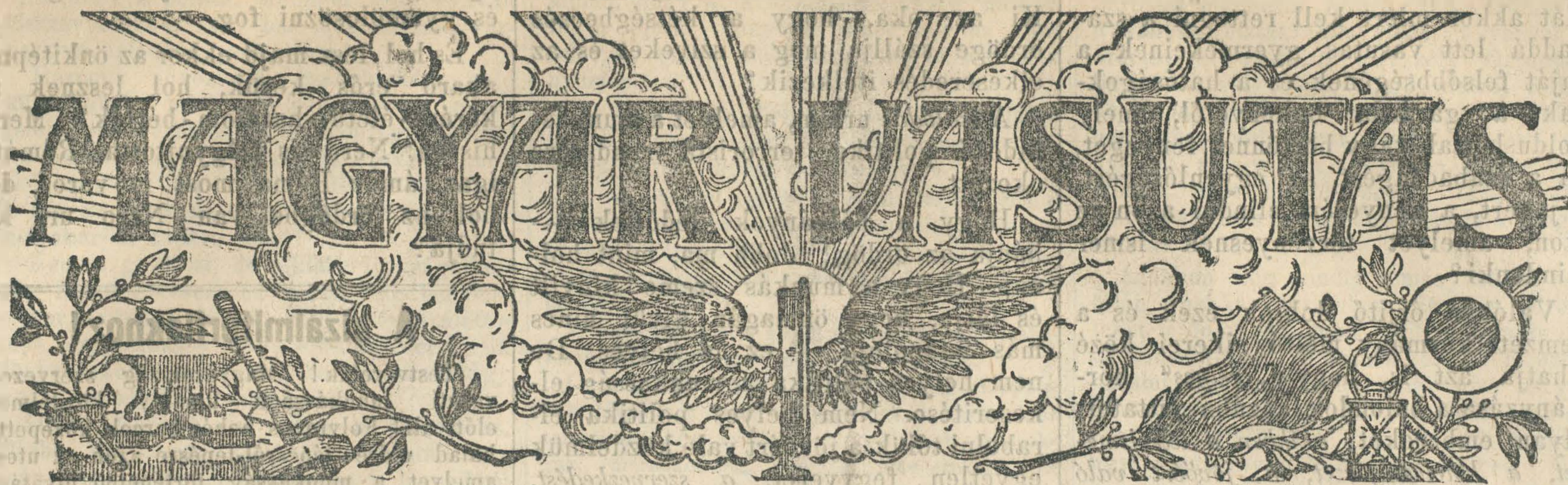

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII., Dembinszky-utca 6. sz., I. em. 13,
ahová minden levél és küldemény címzendő.Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:

Egy óra — — — — —	30 kor.	Félévre — — — — —	4.80 kor.
Negyedévre — — — — —	2.40 "	Egyes szám — — — — —	— 20 "

A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Csalódhatunk — de nem csüggedhetünk!

Ha van, ami igazán fáj, ami össze-szorítja a szívet, a keserűség érzetével tölti el a lelket, ami megrendíti a hitet, összedönti a legszentebbnek hitt bálványokat: a csalódás érzete. Mentül nagyobb volt a hit, mentül erősebb volt a remény és mentül forróbb volt a szeretet: a csalódás okozta rombolás annál rettentőbb. Az összetört bálványok romjait nem szelid emlékezet zöld repkénye fonja át, nem a megbocsátás mohája lepi be: a fájdalmas sebektől vérző szíveknek örök átka virraszt felettük.

A mi csalódásunk, vasutas testvérek, nagy csalódás volt. Hittük, hogy szenvedéseink hosszú éjszakája után boldogságunknak és megelégedésünknek hajnala következik. Annak a korszaknak, melynek napjai egy jó esztendőnek előtte az ég peremén bujdosó csillagok voltak, annak a korszaknak a most teljes pompában ragyogó napjai nem nekünk hoztak derűt, fényt, meleget. A fény, a hő gyilkos fény, gyilkos hő lett: elperzselte a reményünk zöldjét, megölte a ravasz melegséggel kicsalt csirákat. Reméltük, hogy az elhintett magvokról felolvad a tél fagya és a mi termésünk bő termés leend. Amit a fagy meghagyott, megölte a hazug, a perzselő hőség, a hatalmi tultengésben szenvedő nemzeti politika heve. Azok, akik szívünk-höz férkőztek álutakon, akik szeretetünk oltáráról táplálkoztak évtizedeken keresztül, hazug prófétáknak, álapostoloknak, hamis bálványoknak bizonyultak.

Hát félre a hittel, reménynyel, szeretettel! Az éjszaka köde eloszlott és ezen az égető napon színről-szinre láthatjuk, hogy mekkora a mi csalódásunk. Hát törjük össze a bálványokat és átkozott legyen a szem, a szív, melyből csak egy sajnálatszülte könny is fakad a romjaik felett.

Feleszméltunk. Az évtizedes zsibbadtság hálgya lehullott szemünkről

és látjuk, hogy a vasuti munkásságnak csak egy pár igaz barátja van: *ön maga* és egy útja van a boldogulás felé: a *szervezkedés útja*, amelyről a legörületesebb terrorizmus sem téríthetile az öntudatos munkások táborát.

Értik-e, tudják-e ezt a hatalom polcát bérlő excellenciás urak?

Sajnos, értik, tudják és éppen ezért próbálgatják a legválogatottabb eszközökkel, hogy hátha mégis sikerül a vasuti munkásság erejét megtörni, hiszen ki tudja, a kapanyél is el-sülhet?...

Pedig higgyék meg az urak, hogy bennünk is csalódní fognak, amint *mi csalódtunk* az önök becsületesnek hitt szándékukban, az igaznak gondolt szeretetükben és minden reményünkben, amit az önök uralkodásához fűztünk.

Önök az általános emberi jogok megadásának, szociális reformok keresztülvitelének a programjával jöttek, hirdetvén az egyenlőség és szabadság eszméinek a megtestesülését, és mi történik? A legsötétebb rendőrállamban nem viselkednek rosszabbul az államhatalom emberei a munkáskérdéssel szemben, sőt!... A nyílt abszolutizmus ennél becsületesebb, mert annak nincs szüksége hazug jelszavakra.

Elismerik — talán kényszerűségből, talán a külszin megóvásának érdekében — a *szervezkedés szabadságát* és mi történik? A legzsarnokibb önkénnyel, hangoztatott elveiknek a legcudarabb sárbatiprásával akarják megsemmisíteni a szervezkedésnek még a lehetőségét is. *Megfeledkeznek arról, hogy ez a társadalom békés fejlődésének az egyetlen útja?* Talán ennyire még sem szórakozottak az urak. De hát akkor miért tombol minden vonalon az az örült terrorizmus, melylyel nem vallana szégyent Muszkaország rendőrmisztere sem?

Erre feleljenek az urak! Miért üldözik a mi szervezkedésünket? Miért

akarják megfosztani még a szebb jövő reményétől is azokat az embereket, akiknek a jelenben tönkresilányították a reménységét, akiket a kenyér és jog helyet a csalódás keserű labdacsaival fizettek ki? Hiszen az örületben van rendszer, de ez a terrorizmus már a rendszertelen örületek közé tartozik.

Azt kell hinnünk, hogy az államhatalom *üldözési mániában* szenved. Rémekeket lát abban, hogy a munkások együtt éreznek, közös érdekeik mellett közösen harcolnak. Hej, ezeket a rémeket a rossz lelkiismeret szülte, uraim!

De akármi szülte is, annyi tény, hogy a hazafias jelszavak, a szabadság és egyenlőség kormányza vissza-üldözi a rémeket és ebben az örületes hadonászásban el-elatalálhat — *minket is*.

Jönnek a szomorú hírek. Itt meg itt, így és így bánnak a szervezett vasuti munkásokkal. Szidják, fenyegetik, büntetik, elcsapják őket, mert — *szervezettek*. A legapróbb vasuti basák szabadon garázdálkodhatnak. A kormány munkásüldöző politikájától megrészegült agyu hajcsárok áldozatokat keresnek maguknak, hogy a fejükkkel leszámolhassanak a felsőbb-ségnek s mint a skalp-vadászok a fehér emberek fejbőrét harci diadaljelvényül akasztgatták magukra: úgy ők is a kimart munkások nyomorúságával kérkednek, várván jutalmukat.

És jön a szomorúbb hír. Itt meg itt a *helyicsoportunk elnökét az örületbe zavarta az a rettenetes hajsza, ami a szervezett munkásság ellen megindult*. Be kellett vinni a bolondok házába. Megörjítette a terrorizmus, a gond: mi lesz vele, a családjával, a munkástársakkal? Zsandárok ülnek Magyarországon kormánysszékeiben, vagy a rettenetes Trepov véres árnyéka költözött ide, hogy Magyarországon szabadon garázdálkodhasson? Azt mondják, hogy a mostani vasutas-miniszter

Kossuth Lajos fia lenne. Igaz-e ez? Hát akkor miért kell rettegni a szabaddá lett vasutas gyermekeinek a saját felsőbbbségének és a hatóságoknak a garázda önkényétől, mely koldusbottal vagy börtönnel fenyeget, ha a szabadságért, az egyenlőségért, a jogért, a kenyérért elindul azon az uton, amelyet törvényesnek ismer mindenki?

Valóban őrlítő dolgok ezek és a nemzeti kormány méltó sikerei közé írhatja azt is, hogy „erélyes” kormányzása a bolondok házába juttatott olyan embereket, akikben a lelkiismeret, a kötelességérzet, a jövőért való aggodalom nem tudott összebarátkozni azzal a szellemmel, amit „nemzeti”-nek, „demokratá”-nak és fene tudja minek keresztelt a soronként fizetett hízélgés. Ez az őrlítő politika, amely áldozatait a tébolydába juttatja, míg ő maga továbbra is szabadon garázdálkodik.

Csodálatos-e, ha az üldözött, elkeserített, bizonytalan jövővel megfenyegetett kétségbeesés öklöbe szorítja kérges öklét és visszatit? A legapróbb féreg is visszafordul, ha bántják. És a vasutas, ez a járomban sanyargatott, megbántott, üldözött emberben ne lobogna fel olykor-olykor az emberméltóság tüze, az a tűz, mely összeégeti a tekintély hazug, cifra köntösét és az előtte állóban nem lát egyebet, mint a ráusztatott másik embert, aki önértékét, kenyerét, jövőjét, családját akarja sárba tiporni? De igenis!

És ki az oka annak, hogy az állapotok ide fajulnak? Ki az oka annak, ha a vasut munkása nem talál más

védőt, más bírót, mint a saját öklét? Ki az oka, hogy a kétségbeesés ördöge szállja meg a szíveket és az elkeseredés itélkezik?

A csalódás uraim, amelyet a munkás-üldözö politika terrorista rendszere okozott.

Hogy a bálványok ledőltek — bánja az ördög! Jobb ma, mint holnap. Hogy a munkás szeme kinyílt és látja, hogy önmagán kívül nincs más istápolója — ez is helyes. De nem helyes politika a munkásság elkeserítése. Nem helyes politika elrabolni tőlük a jövőért való küzdelmük egyetlen fegyverét, a szervezkedést, amihez való jogát önként is elismerték. Nem helyes pedig azért, mert ez a sikertelen kísérlet csak az elkeseredést növeli, pedig ez már elég nagy és hogy ki nem csap medréből, az egyedül a szervezetségben rejlő fegyelmezettségnek, öntudatosságnak köszönhető.

Miért akarják hát elszakítani a gátakat? Még nem volt olyan árvíz-katasztrófa, mely a folyót temette volna el, még nem volt és nem is lesz soha.

Ezt tudja a vasuti munkásság is. És ne higgyék, hogy az üldöztetések a szervezkedés mozgalmát teszik tönkre. Ne higgyék, hogy a csalódást, az elkeseredést majd a csüggedés váltja fel. Nem bizony! Mi haladunk előre. Az akadályokkal való megküzdés erősekké és a győzelem bátrakká tesz bennünket.

A pálma is a teher alatt nő. A mi mozgalmunk is. Dobálják csak rá a terrorizmus mázsás köveit: a gyökér annál mélyebben nyomul a földbe, az

ág annál messzebben hajt a magasba és gyümölcsözni fog.

És hol lesz majd ekkor az önkitépni akaró erős kezük, hol lesznek a kérész-életű hatalom-bérlők? Mert hiszen Neró is felgyújtotta Rómát, igaz, ámde Róma most is város, de hol az ördögbe van Nero ur, ki tudja?

A bizalmiférfiakhoz!

Testvéreink! Magyarország szervezett vasuti munkássága konoly küzdelmek előtt áll! Folytonos nehéz harcok közepette halad előre lépésről-lépésre azon az uton, amelyet a munkásság történelmi hivatása jelölt ki számára! Ez az ut nem harmatos sima pázsiton át vezet. Durva göröngyökkel és szuró tövissel van ez az ut kirakva. Fájdalmas sebet okoznak azoknak, akik reáléptek erre az utra, amely nehéz ugyan, de az Igazsághoz vezet. Nem törlik le gyöngéd kezek a gyöngyöző verejtéket azoknak a homlokáról, akik ezen a fárasztó nehéz uton vonszolják megtört, de meg nem hajló testüket.

Gyilkos tűz, vad hajsza tizedeli meg a bátrak, az igazak sorait!

Bizalmiférfiak! A munkások szeretete és a kötelességérzet titeket az első sorba szorította a küzdők táborában. Titeket ér első sorban az ellenség gyilkos tüze! Ti vagytok azok, akik feláldoztatok nyugalmatokat, boldogságtokat és családotokat az Eszméért!

Ti vagytok azok, akik éjjel-nappal örökös rettegésben, családotok jövőjéért való aggodásban töltitek örömet, nyugalmat nem ismerő életeteket.

Ti vagytok azok, akik első sorban vagytok kitéve az ut szélén olálkodó, megvesztegetés ördögének árulásra, csábító szavainak!

Ti vagytok azok, akik első sorban érzitek a megvesztegethetetlenség feletti dühében örvendő hatalom sujtó kezét!

Bizalmiférfiak! Küzdelmünkben eljutot-

A „MAGYAR VASUTAS” TÁRCÁJA.

Tükör a vasutas életből,

Írta: Fürst Dezső.

A b...i állomáson, a restiben együtt ült a nemrég beérkezett vonat személyzete. A fizikai kimerülést rendesen pár pohár borral szokták enyhíteni, mert a régi mondás átragadt a vasutasok között nemzedékről nemzedékre, hogy nem jó vasutyi, aki nem iszik.

A kimerült testben felpeszsdül a vér, a szolgálatközben ért bántalmakat, szekaturákat és ezernyi gondot feledtetni az alkohol... Rendesen vidámság és hangos élcelődéstől zajos a resti. Most azonban komor hangulatban ülnek körül a kis kerek asztalt, amely az 1-es számú vonat személyzetének a törzsasztalát képezi. A vonattal utközben baleset történt. A vasutas hadseregnek ismét kidült egy katonája. Sirját nem fogja virág díszíteni; a hozzátartozók kegyelete nem adózhat az elpusztultnak. Teste összevegyült a töltésen levő kavicscsal, de részt követelt belőle magának a hatalmas vasszőrnyeteg is, amelynek acélkarjai is megteltek az áldozatról leszaggatott testrészekkel.

Ugy történt az eset, hogy amint a vonat az 1...i alagut felé közeledett, a mozdonyvezető észrevett az alkonyatban egy alakot, aki óriási erőfeszítéssel küzdött, hogy a pálya mellett emelkedő hegységről lezuhanat hatalmas sziklát a sinekről eltávolítsa. Habár a mozdonyvezető mindent elkövetett a vonat megállítására, rémülve látta, hogy a teljes erővel haladó vonat mint közeledik ahoz a helyhez, ahol a romlás és pusztulásnak be kell következnie. Nem használt

az ellengőz, sem a gyorsfék, a vonat mérsékelt gyorsasággal rohant a veszedelembé. A válságos pillanat bekövetkezett; a mozdonyon kibocsátott vészjelek közé egy éles sikoltás és tompa dübörgés vegyült. Az előbbi az elpusztult életnek utolsó megnyilvánulása; az utóbbi a halálra szánt ember örült erejével legördített sziklának a hangos robaja volt, mintegy üdvívalgásként a megmentett életért...

A vonat megállott és a szerencsétlenség helyére siető vasutasok nem találtak egyebet, mint a vértócsában heverő testrészek között egy épen maradt jelzőzászlót és a sincsavar meghuzására szolgáló kulcsot. Erről tudták meg, hogy az áldozat a vasutas hadseregnek a veszélyes pontra előrehelyezett őrsé: a pályaőr volt...

Komor gondolatokkal eltelve ült a vonat-hoz tartozó kísérő személyzet. Talán az otthon maradt család, vagy az elpusztult mártir képe jelent meg előttük. Ki tudna ilyenkor olvasni, a vasutas viharzó lelkében? A néma csendet megtörte a mozdonyvezetőből önkénytelenül kitörő szavak. Nem ez az első esetem! Évtizedes szolgálatom alatt sokkal nagyobb szerencsétlenségek is fordultak elő, de ilyen borzalmas hatással egy sem volt rám. Fülemben cseng annak az embernek rémes sikoltása, aki miérettünk — kiket csak a tovaszáguldó vonaton pillanatra látott — feláldozta magát.

Leírhatatlan lehetett az a lelki szenvedés, amelyet ez a szegény ember kiállott. Én átéltem és átéreztem már azt. A halálos pillanat bekövetkeztével elvonul az ember előtt a boldog gyermekkor minden gondtalanságában elkövetett csínjeivel. Majd megjelenik a család, a szerető hitves a gyermekekkel. De mint végső látomány

megjelennek az összeroncsolt testű emberek szenvedésdulta arcukkal! Ezután már a vasutas nem gondol semmire, de lelkének nemes sugallatát követve, erejének végső megfeszítésével menti a saját élete árán, az embertársaiét...

A szavak nyomán bizony nem egynek a szeméből hullottak a könnyek. Kinos lett volna a restiben való további tartózkodás. Szó nélkül keltek fel mindannyian, hogy a szemeikből kicsordult könnyeket, a léleknek eme hulló gyémántcseppjeit, a laktanya piszkos szobájában a szennyes lepedő sarkával letöröljék...

Az utas.

Elült a zaj régen.
Csillagok az égen
és néma a táj.
Erdők sűrűjében,
holdvilág fényében
csak a szarvas jár.

Két tüzes szem izzik,
egyre közeledik.
Ott a távolban
szarvas csorda szökken,
madár, bogár rebben
bent, a bozótban.

Vonat közeledik.
A zajerősbödik:
zakatol a gép.
Benn a fülkék mélyén,
pamlagok lágy ótén,
kiki szunybad rég.

Mondják, hogy az isten
hatalmas kezében
van a sok utas.
Hejh, dehogy az isten
őrzi azt, ki pihen,
csak a — vasutas.

tunk addig a pontig, ahonnet vagy gyáván visszavonulunk, vagy bár megtizedelve, veresztve haladunk csak előre!

Harcunk jövőnkért, családunkért való küzdelmünk, már nem a becsületes ellenfelek nyílt harca többé. A hadijog szabályai fel vannak rugva s felrugták azok: akiknek első sorban lett volna érdekük betartani. Békés szervezkedésünket lelketlen eszközökkel akarják tönkre tenni!

Nem a gyűlölet, de a kiáltó igazságtalanság feletti elkeseredés szólal meg bennünk akkor, amidőn látjuk, hogy milyen alattomos, orgyilkoshoz méltó eszközökkel teszik tönkre azokat, akik elég bátrak ahhoz, hogy hűiek maradjanak eszméinkhez.

Hiába emeljük fel tiltakozó szavunkat. Hiába figyelmeztetjük a kereskedelmi kormányt és az igazgatóságot, hogy láncaikról elszabadított, fenevadak pusztításainak veszen véget! Am ha hiábavaló minden beszéd, akkor jöjjön, aminek jönnie kell! *Akkor a békés szervezkedés helyét foglalja el az a harc, amely nem ismer hadijogot, amely nem kegyelmez; amely nem kimél semmit és senkit; amelynek nyomában rombolás és és pusztulás támad; amely szentesíti az orgyilkosságot is, hogy védje most már az egymásra törő vad ellenség a saját életét!*

Bizalmiférfiak! Komoly, nehéz idők következhetnek még reánk! Habár multatokat ismerjük; habár hűségtek és bátorságtokat már hasonló vad hajsza alatt tanusított viselkedetekkel bebizonyítottatok; habár meggyőződöttünk arról, hogy becsületes szivetek minden szeretetével csüngtök szervezeteiken, mégis! — E nehéz időkben, amidőn ki vagytok téve a hatalom örült, perverz üldözési vágyainak, ebben a nehéz időkben arra kérünk titeket az elnyomott, üldözött, vérig kizsárolt vasutasok nevében, *hogy csábítás le ne térítsen, üldözés meg ne félemlítsen, szenvedés meg ne törjön titeket!*

Erre kérnek titeket azok a társaitok, akiket szintén üldöztek, akik szintén átérezték azokat a fájdalmakat, szenvedéseket, amiket titeket gyötör!

A csábítás ellen erőt, az üldözés ellen védelmet, a szenvedésben enyhét nyújtson nektek az az Igazság, amelyet keresztre feszítettek, amelyet máglyára hurcoltak, amelyet tömlőbe vetettek, de amely feltámadt, új életre kelt és ott van oldalátokon abban a küzdelemben, amelyet ti az emberiség felszabadításáért folytattok!

A vasuti munkások országos lapbizottsága.

SZEMLE.

Négy törvényjavaslat.

Günther Antal igazságügyminiszter a képviselőház július 6-án tartott ülésén négy törvényjavaslatot nyújtott be: a kereskedelmi üzlet átruházásáról, a csekkéről, a végrehajtási eljárás módosításáról és kiegészítéséről és a büntetőtörvénykönyvek és a büntető perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról. E törvényjavaslatokat a képviselőház csak az ősszel tárgyalja.

Minket főként a végrehajtási törvényjavaslat érdekel közvetlenül.

A legégbekiáltóbb igazságtalanságok érték már a vasuti munkásokat a végrehajtás, a fizetésletiltási törvény alapján. Számptalan esetben megtörtént — így legutóbb az istvántelki műhelyben is, — hogy a teljes keresetét levonták az illetőnek, úgy hogy társai könyörömadományából kellett családját, az elpusztulástól megmenteni!

Habár korántsem szünteti meg teljesen az új javaslat a régi törvény rettenetes igazságait, illetve igazságtalanságait, habár még messze mögötte marad azoknak a jogos kívánalmaknak, amelyeket a szervezett munkásság hangoztat, azonban mint minden haladást, amely a munkásság szociális helyzetét emeli, úgy ezt is meglelégedéssel fogadja, bizva

abban, hogy a jövő népparlamentje módját fogja ejteni, hogy ott, ahol még az ősi felfogás érvényesült, az gyökeres orvoslást nyerjen.

A benyújtott törvényjavaslatot, tekintve annak a vasutasokra való nagy horderejét, teljes terjedelmében leközzöljük.

A végrehajtási eljárásról szóló törvény módosítása és kiegészítése tárgyában benyújtott törvényjavaslat a végrehajtási törvény néhány paragrafusát helyezi hatályon kívül s azokat új rendelkezéssel pótolja.

A végrehajtás alól kivett tárgyak sokkal szabatosabban állapíthatók meg és bővíthetnek.

Le nem foglalhatók a többi közt a tisztviselőknek, hivatalnokoknak, lelkészeknek, tanároknak és tanítóknak, közjegyzőknek, ügyvédeknek, orvosoknak, mérnököknek, íróknak, művészeknek és általában tudományos vagy művészi hivatáskörben működő személyeknek hivatásuk gyakorlásához tartozó könyvei, iratai, mintái, műszerei, segédesszközei; a gyógyszerár berendezése, munkaszerei, tartályai és árukészlete; a végrehajtást szenvedőnek és háznépének a háztartáshoz szükséges házi- és konyhabutor, edények, főző- és evőeszközök, kályhák, tűzhelyek, a ruházkodáshoz szükséges tárgyak, a szükséges ággy- és fehérnemű; a végrehajtást szenvedőnek és háznépének iskolai könyvei és taneszközei; kisiparosoknak, kézműveseknek, ipari (gyári) munkásoknak, nap-számosoknak és általában azoknak, akik magukat kézimunkával tartják fenn, a keresetük folytatásához szükséges szerszámok, eszközök, műszerek és állatok, továbbá kisiparosok és kézművesek feldolgozható anyagkészlete 150 kor. érték erejéig; a végrehajtást szenvedőnek és háznépének egy havi időtartamra szükséges élelmi, tűzelő- és világítászerek, ezek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzésükhöz szükséges összeg; annyi készpénz, amennyivel a végrehajtást szenvedőnek és háznépének szükséges lakbérletköltségei egy negyedévre fedezhetők; a végrehajtást szenvedő választása szerint: egy tehén, vagy négy juh, vagy négy kecske, ugyancsak ezen állatok részére félévi takarmány, ennek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzéséhez szükséges összeg; inezel gazdálkodással foglalkozók részére az általuk hazilag művelt vagy műveltetni kívánt földterület tizenkét kataszteri holdnyi szántóföld műveléséhez szükséges vetőmag, igaróó jószág, gazdasági eszköz és tárgy; vetőmag hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzéséhez szükséges összeg.

A köztisztviselők fizetéséből a foglaláson is tul érintetlenül maradó rész az eddig 1600 koronáról 2000 koronára, magánhivatalnokoknál 1000 koronáról 1200 koronára felemeltetik.

Napidíjaknak csak a naponta négy koronát meghaladó része vonható végrehajtás alá.

Munkabéreknek, ha azokat nap- vagy létszám szerint fizetik, csak az a része vonható végrehajtás alá, amely a naponta négy koronát kitevő összeget meghaladja.

Ha a végrehajtást szenvedőnek több járandóságára vezetnek végrehajtást, az ott meghatározott mentesség öt mindegyik járandósága után külön illeti meg.

A „minta“ főműhelyből.

Hogy „nem mind arany, ami fénylik“, ezt a régi közmondást igazolja az állítólag modern berendezéssel és humános feljebbvalókkal megáldott istvántelki főműhelyben megtörtént alábbi eset.

Jakoblevis rézműves huzamosabb idő óta dolgozott a műhelyben. Mint jó munkás igényt tartott arra, hogy alacsony napibérért a felvételénél történt ígéretekben bizva — javítani fogják. (Hogy jó munkás, arról meggyőződöttünk munkakönyvéből; magángyárban volt 7 kor. napibére és akkord; most pedig 3-20 kor. és akkord. A szerk.) Miután azonban az ő részére sehogysem jött az ígértbeváltás (mert szervezett volt), arra a vakmerőségre vetemedett, hogy tiszteletteljesen megkérte Kovács osztályfőnök urat a rég kiérdemelt javítás megadására. Az osztályfőnök ur valószínűleg bizonyos „festékillattól“ jókedvében volt és megígérte, hogy okvetlen megkapja 26-án.

Jakoblevis munkástársunk 26-án örömtől repeső szívvvel rohant az ujjonnan kifüggesztett

bérlistát megnézni, hogyha lelke örömet lelt a főnöke biztató szavaiban, ugyanezt az örömet a szeméi is élvezték. Olvassa a listát felülről lefelé, majd alulról felfelé, de bizony az ő bére csak a régi volt, ellenben sok olyant látott megváltoztatva előnyösen, amely nem annyira a munka érdemében, mint inkább egyéb fent kedves, lent gyűlöletes cselekedetekben lelte magyarázatát.

Azonban még mindig reménykedett, hogy talán most is csak olyan ártatlan tévedés lehet a dologban, mint amilyen a talán nem is Konzum-tagok rovására történő Konzumhitellevonások. Bement tehát újra osztályfőnökéhez, vagyis ahoz, akinek sok-sok rendelet értelmében a munkásnak támasza, ugyszólván atyja kell, hogy legyen. Most azonban már kevésbé volt jó hangulatban az osztályfőnök ur, mert már a belépésnél, mielőtt hallotta volna a bejövétel célját, inár rárivallt olyan hangon Jakoblevisra, mint amilyen hangot adott az isten annak a bizonyos állatnak, amely lekéselt a névsor felolvasásáról: „No, mit akar, mit keres idebent.“ Amidőn előadta kérelmét, akkor azt felelte a bölcs eszü osztályvezető, hogy legyen türelemmel, „majd két év múlva talán kap javítást“. Amidőn szerényen megjegyezte munkástársunk, vajjon most nem érdemli-e meg, erre azt a lakonikus és a Máv. pasákat jellemző választ adta: „Ha nem tetszik, elmehet“.

Munkástársunk terénészetesen önértetében és munkásbecsületében magát sértve érezvén, ki is lépett a szolgálatból, azonban előbb alapos leckét adott a főnök urnak és oly meggyőzően bizonyította be neki, hogy ezek után ő nem munkások, hanem birkanyáj vezetésére alkalmas, hogy Kovács osztályfőnök maga is belátta és értesülésünk szerint mindjárt meghozatta az „Országos Pályázati Közlönyt“, hogy műveltségének megfelelő állás után nézzen.

Igy becsülik meg a Máv.-nál a jó, képzett iparost. Szaktudás, szorgalom, ez nem nyer méltánylást. Protekció, denunciació, fizetés, ezek képezik azt a létrát, amelyen felfelé lehet törtetni. Ez a rendszer oly mély gyökeret vert a Máv. szervezetében, amelyet csak nagyon ügyes operatőr tudna egy éles késsel, bátor metsszéssel eltávolítani. Félő azonban, hogy mire megszületik ez az uj-kori Messiás, ki a Máv.-ot a korrupciótól megtisztítja, addig elrothad ez a test, amely fertőzve van a betegségek minden fajtától.

A „felsőbbtség“ nyomoz.

Nyomoz. Szimatol. Kutat. De mindezt végtelenül lassan, csigalassúsággal.

Egy féltucatször kellett az urakat noszogatni, amíg aztán megtették az első lépést. Számukra a dolog nem volt oly sietős, mert nem arról volt szó, hogy a munkások ellen tegyenek valamit, hanem arról, hogy Némethi Fránci, érmihályfalvai pályafelügyelő ur gazdaságait tessék megtorolni. Ehez pedig minek a hosszú vizsgálat? Huszonegy aláírással ellátott nyilatkozat van a kezünkben. Mind azt állítja, hogy Némethi Fránci zsarol, pénzért közvetített állásokat, a havi fizetéséből az alárendelt munkásoktól százalékot huzott. Akinek pénze nem volt, az fizethetett tyukkal, malaccal. Némethi ur cseppet sem volt válogatós.

Hát egyetlen egy eset ezekből elég volna ahoz, hogy Némethi ur úgy kirepüljön a Máv.-tól, mintha sohase lett volna ott.

És ehelyett a felsőbbtség még mindig kutat, nyomoz. De még mielőtt ezt tette volna, Némethi ur panaszára három munkást elbocsátott a főnökség.

Ugy kell nekik!

Vittek volna malacot, kalácsot Némethi urnak, akkor volna munkájuk. A vizsgálat már eddig is bebizonyította, hogy igazunk van, a kihallgatott tanuk még többet vallottak Némethi ellen, mint amennyit mi megirtunk. Érdekes, hogy a vizsgálatot vezető ellenőr nem is tartotta szükségesnek az összes tanuk

kihallgatását. Hanem azért Németi ur még mindig szolgálatban van.

Az általa kitűrt munkások még mindig munkanélkül állanak.

Három hó óta még mindig jár a szája, hogy kitörli a szemünket — *sajtópörrel*.

Ugyan, ugyan Fránci?! Ki hiszi ezt el? És ki ne tudná, hogy amelyik kutya ugat, az nem harap?

Hová lesz a pénz?

Elkészült a szövetségünk félévi mérlege, melyet jövő számunkban fogunk közölni.

Ehelyütt egy pár érdekes adatról akarunk megemlékezni.

Jogvédelemért 910 koronát utalt ki a szövetség; nem egy esetben a szövetség ügyésze maga utazott el vidékre, csak hogy az illető ügyes-bajos tagot hathatósabb jogvédelemben részesíthesse.

Anyagi segélyekért 188 ízben fordultak a szövetség központi vezetőségéhez. Julius 1-ig összesen 179 esetben utalt ki a vezetőség rendkívüli segélyeket, amelyeknek összege 2539 koronára rugott. Csupán 9 esetben kellett a kérvényezőket elutasítani, mivel rövid ideig tartó betegségük vagy egyéb körülmény nem tette indokolttá a segélyezés szükségét. Ha most még tekintetbe vesszük, hogy oktatásra 101 koronát, szaklapra 27.924 koronát, a csoportok ellenőrzésére, alakítására, agitációra 3000 koronát fordított a szövetség, akkor megérthetjük, *hová lesz a pénz?*

Mi lesz a leereszthető kéményekkel?

A kereskedelemügyi miniszter urhoz intézzük a fenti kérdést ama hiszemben, hogy ezzel hasznos szolgálatot teljesítünk az ezernyi gondokkal elfoglalt miniszter urnak, amidőn fenti kérdést figyelemztetésképpen megírjuk.

Hogy ezen kérdést kellően megvilágítsuk, felemlítjük Vörös László volt kereskedelmi miniszternek ezirányú kérdésre adott válasza. Vörös László azt válaszolta, hogy 500 koronát állított be a költségvetésbe azon célból, hogy az egészségügyi követelmények megvalósíthatók legyenek. A leereszthető kémények ügyében állandó kísérletezéseket folytatnak, amelyek, ha beválnak, úgy alkalmaztatni fognak minden fűtőházban.

De van még egy másik válasz is, amelyet *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltósága intézett a munkássághoz, amelyben azt állítja egy szuszra valamennyi munkásvédelmi intézkedést tartalmazó kérelemre, „hogy ezek már mind teljesítve vannak nagyrészt; a még nem teljesítettek pedig fokozatosan meg fognak rövid idő alatt valószínűsíteni”.

Nos, mi még eddig semmi nyomát sem látjuk annak a fokozatos megvalósításnak. Hisz, amit legelső sorban kellene végrehajtani, a leeresztő kémények ügye, ugy látszik valahol megrekedt.

Nem tudjuk vajjon ezek a kísérletek beváltak-e, azt azonban konstatáljuk, hogy még mindig temérdek áldozatot szed a fűtőházak szerencsétlen rabjai közül, a proletárok gyilkos ellensége: a *tuberkulózis*.

Ha egyszer Kossuth Lajos fia fogná magát és amugy Mátyás király módjára, álrühában csak 24 órát töltene valamelyik fűtőházban, akkor nem hisztük, hogy másnap nem adna ki rendeletet az ősdi, lég-huzamos, fojtó füsttel telített fűtőházak lebontására.

Felhívjuk a kereskedelmi miniszter urat, hogy fejeztesse már egyszer be azokat a kísérletezéseket és valóítsa meg a munkások és az állam érdekében egyaránt fontos munkásvédelmi intézkedéseket. Ha tovább is ebben a tempóban fog haladni a fokozatos megvalósítás, akkor az ön lelkét fogják terhelni miniszter ur, a temetők frissen hantolt sírjai, amelyek a munkásproletár egyik legnagyobb ellensége, a *tuberkulózis* áldozatait jogják takarni...

Könyvet vegyenek, könyvet!

Ez a szentkoronások legújabb jelszava. „*Vasutas Szövetség*” két oldalán könyveket ajánlanak, még pedig híres ember könyvét. Arany, Petőfi Vörösmarty stb. könyveit nem ajánlja „*Vasutas Szövetség*” oly melegen, mint Kossuth Ferenc könyvét. Mert Kossuth könyvet is irt. Van ebben minden; harmine beszéd, versek meg kották. Mert Kossuth ezekhez is éppen annyit ért, mint a vasuthoz.

És ezt a könyvet most hivatalosan ajánlják a Vasutas Szövetség titkára és jegyzője. Egy könyvkereskedőcégnek teszik ezt a szívességet. Odabiggyeszti a két oldalas reklámhirdetés végére.

Lorber József,

a Vasutas Szövetség titkára.

Dr. Fábrián László,

a Vasutas Szövetség jegyzője.

Mi kerestük az alapszabályokban, hogy foglalkozik-e a szövetség ilyen vigékedéssel, de nyomát se leltük.

Az igaz, hogy jó volna, ha minden vasutas venne Kossuth könyvéből egyet-egyet, mert akkor 70 fillért ad a könyvelárusító a Vasutas Szövetség Árvaháza javára.

Mi, a magunk részéről a 70 fillért 1 koronára egészítjük ki és szívesen letesszük a Vasutas Árvaház javára, csak Kossuth könyvét ne kelljen megvennünk. Ez a könyv még részletre se kell. Pedig részletre is adják a könyvkereskedők, akik a Vasutas Szövetség révén jó üzletet csinálnak. A Vasutas Szövetségnek csupán 10%-ot ígérnek, az ügynököknek azonban 20%-ot fizetnek egy-egy vevő után. Így is nyernek 40%-ot.

A Vasutas Szövetség pedig halad a maga útján. A múlt héten Kossuth-képeket, e héten Kossuth-könyvet, a jövő héten pedig valószínűleg Kossuth-rumot fog ajánlani.

Könyörgünk szépen, nem méltóztatnának egy olyan péket is ajánlani, aki olcsó kenyéret mér, olyan háziurat, aki nem stájerol? Erre nagyobb szüksége volna a vasutasnak, mint képre, könyvre, rumra. A fődolog, hogy olcsó legyen a kenyér is, meg a lakás is. Az azután mellékes, hogy Kossuth-palotának vagy Kossuth-cipónak hívják.

A miskolci példa.

A példa ragadós. A miskolci pofontól még visszhangzik a miskolci műhely, csattanása még a fülekben zug és már is ideiktathatjuk, hogy a példa hatott.

Hogy jó avagy rossz példa, az mellékes. Mindenki úgy ítéli meg a helyzetet, ahogy neki tetszik.

Mert teljesen mindegy, ha valaki el is ítéli azt a munkást, aki a keleti kocsiműhelyben megverte a művezetőjét, avagy igazat ad neki, szólván, hogy jogosan cselekedett.

Ez a dolgon mit sem változtat. Akár jogos volt a munkás felháborodása, akár nem, a verekedésből mégis csak ő huzta a rövidebbet: *elbocsátották*.

Csak hogy ez a tény előbb-utóbb úgy is bekövetkezett volna Miskolcon is, meg a keleti kocsiműhelyben is.

Akik pofozkodtak vagy verekedtek, azok úgy is tudták, hogy a felsőbbség a két vitás fél közül a rangban magasabbnak ad igazat. Az örült katonai drillt, a hülye disziplint, a még butább eszmét, hogy a felebbvalói tekintélyt mindenáron meg kell védeni, ismerték itt is, ott is. Miskolcon és Pesten egyaránt. Tudták, hogy kifelé áll annak a rudja, akiét — kifelé fordítják. Tudták, hogy igazat ottan nem kaphatnak, ahol nem az igazság a fő, hanem a prestige a tekintély. Tudták azt is, hogy előbb-utóbb kidobják őket. Hanem azért előbb még megakarták mutatni, hogy ki a legény a csárdában. — Az emberek egy része másképpen *lovagiaszkodik*, már tudniillik az a része, amelyiknek jól vasalt nadrágja van. Ezek azután pálcát törhetnek a pofozkodók és verekedők felett.

Csak hogy mindenki a maga izlése szerint ítél. Tessék tenni róla, hogy a munkás si megkaphassa a maga jogát még a becsületét. Akkor az öklit nem használja verekedésre.

Vasutassors.

A *barcsi fűrészgyári telepen* Csizmazia István munkás vasuti talpfákat rakott be egy vasuti kocsiba; a berakás közben egy talpfa visszaesett és az épp egy másik talpfáért lehajló Csizmazia fejére zuhant. Csizmazia fejét a fa teljesen szétromosolta. Holtan szállították el a helyszínéről.

A *debreceni vasuti műhelyben* Boros János tolatási munkás a kimeneti kocsik összeállítása közben az ütközők közé került, melyek úgy összelapították, hogy azonnal szörnyet halt. Feleséget és gyermeket hagyva hátra.

Ez a rövid hír jellemzi a Máv.-nál uralkodó rendszert, amely könyörtelenül kergeti a kész veszedelomba a munkást. Örült, lázas munkát kell végezni az agyonhajszolt alkalmazottak még a legveszedelmesebb szolgálatnál is.

Ha óvatos merészel lenni, ha be akarja tartani az előirt biztonsági szabályokat: akkor reá fogják, hogy passzív rezisztenciát üz, hogy megtagadja a szolgálatot és erre előveszik a pragmatika megfelelő szakaszát, amelynek alapján kirughatják az illetőt.

Ennek a rendszernek lett az áldozata Boros munkatársunk is.

Ez a rendszer szed évente száz és száz áldozatot a vasutas táborból.

Megemlítjük még mintegy kiegészítésképp, hogy midőn a szerencsétlenség történt, a műhelymunkások közül többen ki akarták menteni, azonban Sajó mérnök elzavarta őket, onnét. Talán bizony eltusolási szándék vezérelte a mérnök urat cselekedetében?

Ugyancsak súlyos baleset érte Tóth János munkástársunkat. Négy társával öt és fél métermázsás vasdarabot szállítottak a kovácsműhelybe egy kétkerekű kocsin; amint az ajtón be akarták a kocsit huzni, a kerék a küszöbön megakadt, mire a nagy súlyú vas előre csuszott és Tóth munkástársunknak, aki elbukott, a bal kezére esett. Az ujjait teljesen összeronesolta úgy, hogy amputálni kellett. Tóth egész életére nyomorék lett és, mint rendszeren, most is azt fogják majd állítani, hogy saját vigyázatlansága miatt történt a baleset. Tóth munkástársunk egyike a legügyesebb és legszorgalmasabb embereknek. A küszöb magassága és a kevés munkaerő volt az oka, mert többször úgy előfordul, hogy 20—25 métermázsas anyagot négy vagy öt embernek kell szállítani. Ilyen rendszer aztán áldozatokat követel.

Szervezkedjünk.

(Folytatás.)

(D.) Hogy a pragmatikát törvény vagy rendelet formájában szózzák a nyakunkba, az vajmi keveset változtat a dolog lényegén. Bizonyos, ha a pragmatika életbe lép és amennyiben a tervezet főleg a sztrájk és passzív rezisztencia lehetősége ellen irányul és nagyjából a rend- és szolgálati vétségek körül alkalmazandó büntetések mérvét és nagyságát állapítja meg, egyúttal a büntetések lavínja is megindul.

Nagyon kevés a pragmatikában a munkás és szolgálati viszonyt szabályozó intézkedés és az a kevés is, ami van, csak az egyéni szabadság teljes korlátozásával történik, úgy hogy a pragmatikát nyugodtan a vasutasok büntetőtörvényének nevezhetnők.

Hogy sikerül-e azonban az ilyen eljárással a szervezkedés körül megkezdett munkát feltartóztatni, erre a kérdésre már *ma nemmel* felelhetünk.

Hisz a sztrájk és a passzív rezisztencia rugói nem az emberi agyban vannak lefektetve, hanem mindig az adott viszonyokban

lehetők fel és el sem képzelhető annak alkalmazása, ha általános elégedettség észlelhető. Az a mese már régibb keletű, miszerint a sztrájkot az izgatók és a szervezetek rendezik. Igazolja ezt az 1904. év, a több napon keresztül tartó vasutas-sztrájk a nagy elégtelenségnek tulajdonítható, amely elégtelenség a gazdasági helyzet visszasságában és a rettenetes elnyomatásban keresendő.

Bizonyára senkinek eszébe nem jutott a sztrájk alkalmával „izgatót” vagy pedig szervezetet keresni, mert tudva van, hogy annakidején még a vasutasok nagy tömegében a szervezkedés fogalma idegen volt.

A lelkesedéstől hajtva, de öntudatlanul, hagyták ott szolgálatukat, anélkül, hogy a szervezethez legkisebb jelét találnánk ebben a tömegmegnyilvánulásban. A sok évi keserűség és gyűlölet felgyülemzése a vasut intéző tényezőivel szemben, kik minden méltánylást igénylő kérelmét az alkalmazottaknak mellőzték, volt az okozója ezen határozott fellépésnek. Ez alkalommal az állam könnyen csinált „rendet”. A vasutasi páriákat egyszerűen belebujtatták a katonai zubbonyba és a katonai „pragmatika” megtette a kívánt hatást. Anilyen öntudatlan volt a kezdet, olyan tudva ábrándultak ki a végzetten. De azért a sztrájk cselekményét büntetni akarják a jövőben.

Valószínűleg nem annyira a sztrájkot való félelem, mint inkább lehetetlenné tenni minden olyan törekvést, amely előnyösebb helyzetbe hozná a vasutast, a célja azilyen rendkívüli óvintézkedéseknek. Nem a sztrájkot akarták lehetetlenné tenni, hanem a szervezkedést, amelynek segítségével megadatik a lehetőség egy tisztességes megélhetéshez.

A pragmatika világos tendenciája tehát a vasutast gazdaságilag és politikailag lekötni, egyéni önállóságától megfosztani a szellemét, gondolkozását bilincsekbe verni. Ezt igazolja a pragmatikának a következő kitétele is. *Az alkalmazottak nem lehetnek olyan egyesületnek tagjai, amelyeknek törekvései, a kereskedelmi miniszter megítélése szerint, a vasuti szolgálat érdekeivel össze nem egyeztethetők.*

Nem szabad tagjának lenni egy olyan szervezetnek, amelynek világos célja a tagokat nevelni, osztályhelyzetéről felvilágosítani, megismertetni vele emberi mivoltát és kezébe adni fegyvereket, amelylyel fokozatosan javíthat helyzetén.

Itt van a szálla. Az állami feltétlenül megbízható elemeket akar szolgálatába hajtani, akikkel úgy bánhat, amint azt osztály-érdeke megkívánja. Tudatában voltak annak jó eleve, hogy a fizetésrendezéssel nem érik el a kívánt hatást. A vasutasok nagy táborában alig lehetett hangot hallani, amelyben elismerést fejeznének ki a kormány „atyái” jóindulatával szemben.

Mert hisz — legyünk őszinték — nem azok kaptak valamire való fizetésrendezést, akik azt megérdemelték, hanem azok, akik anélkül is előnyösebb javadalmazásban részesültek. Gondoskodni kellett arról, ha nem is esik az elismerés és a dicséret hangja, de legalább el lehessen fojtani az elégtelenség hangját. A fizetésrendezés és a pragmatika közt felállított junktimnak a magyarázatát is ebben a ténykedésben kell keresni. Vagy lesz törvény mindakettő, vagy egyik sem, ez volt a kereskedelmi minisztérium jel-szava. A számítás nem rossz, de az érdekeltek nélkül tétetett. Nem rossz azért, mert az előre és jól megfontolt üldözéstől az egyesek és félénkebbek visszariadnak. Tudjuk a múltból, meg a jelenből, mire képes a hatalmi örület. A legbrutálisabb eszközök érvényre jutnak, sőt hatásukat fokozni igyekezzenek, a nyers erőszakigénybevételével.

Évek hosszú során át sopánkodtunk egy pragmatikáért és íme, kivételes állapotokat kapunk. Hogy mennyi szenvedés és keserűség fűződik majd ehhez a kérdéshez, azt bizonyára a közeljövő fogja megmutatni.

Ezeknek előrebocsátása után áttérhetünk a kérdés nehezebb oldalának a megbeszélésére, t. i. *mi a teendők?* (Folytatjuk.)

A műhelymunkásokhoz!

(F. D.) Munkástársak! Egy olyan országos csalásról rántjuk le a leplet, amely a ti hiszékenységetekre alapította sikerét.

Emlékezzetek, műhelymunkások!

Ti vagytok a tanui annak, hogy amidőn az ismeretes vasutas-ankét komédiája lefolyt, akkor olyan nyilatkozatot tett az elnöklő államtitkár az akkordmunka-rendszer ellen felhozott érvekre — amelyekkel azt bizonyították a munkások képviselői, hogy az tulajdonképpen nem is akkord-rendszer, mert nem engedik a munkásokat bizonyos magasságot elért százalékon túl keresni — hogy a munkásoknak igenis joguk van a teljes megkeresett akkord-keresetre.

Lett is rendelet kiadva ebben az ügyben a műhelyfőnökségekhez, amely elrendelte azt, ne korlátoztassanak a munkások abban, hogy nagyobb százalékot kereshessenek.

Ez a rendelet érvényben is volt addig, amíg a pragmatika és fizetésrendezés ügye a törvényhozás előtt feküdt.

Szüksége volt erre a rendeletre a kereskedelmi kormánynak, mert a fizetésrendezési javaslatban azzal indokolta a munkások mellőzését, hogy azok ugyis szépen keresnek. Hamis statisztika alapján kimutatott számadatokkal igazolta azt, hogy a munkások a jelenlegi kormány alatt jobb helyzetben vannak, mint a múltban.

De nem indokolta a magasabb keresetet az igazi okkal, hogy tudniillik a megélhetési feltételek rosszabbodásának a természetes következménye volt a munkások elégtelensége és ez okozta a valamivel nagyobb keresetet.

Bebizonyult tehát az, hogy önző cél vezette a kereskedelmi kormányt akkor, amidőn elrendelte az igazgatóság útján, hogy kifizettség a műhelymunkásoknak a teljes akkordkereset korlátozása nélkül.

Statisztika kellett a minisztériumnak s nem szociális érzék sugalta azon ismeretes rendelet kiadását. A statisztika megtette kötelességét, a rendelet elmeget. Így alkalmazták a Mor-ról szóló régi mondást újabb értelemben.

Kiadatott már egy újabb rendelet is, amely ugyancsak statisztikai adatok alapján bizonyítja az egyes műhelyekben a munkások átlagos keresetének százalékban való javulását. A különbség csak az, hogy a parlament elé terjesztett statisztika mintegy öndicsérolóleg, megelégedetten mutat rá ezen tényre; mert akkor így kívánta ezt a kormányérdek; az utóbbi statisztika azonban már megőrjíja a műhelyfőnökségeket ezért és egyedül a szegedi műhelyfőnökség van mintegy követendő példaképpen felállítva, mert ott tetemesen súlyodott a kereseti viszony az előbbi évekhez képest.

Szigoru utasítást tartalmazott ez a statisztika, amelyben felhivatnak a műhelyfőnökségek a legnagyobb takarékosagra, hogy a jövőben túl ne lépjenek a szent statisztikai adatokat.

Műhelymunkások! Tudjátok-e, mit jelent ez?

Ez jelenti azt, hogy az eddigi türelhető kereseti viszonyaitokon lényeges változás fog történni.

Ez jelenti azt, hogy újra visszalöknek titeket abba a nyomorúságba, amelyből a szervezkedés segítségével félig-meddig kievítettetek.

Ez jelenti azt, hogy ismét a nyakatokon lesz az a rendszer, amely üzni-hajtani fog titeket a munkában, ha a munka sürgős, de nehogy a statisztika csorbát szenvedjen, le fogják vonni az akkord-árakat, amelyeket itt-ott pár fillérrel javítottak is, hogy elcsitítsák az éhezők zugolódását.

Már megkezdődött a lelketlen munka! Már jönnek az értesítések, hogy az árakból itt-ott levonnak. Azért kellett tehát a fegyháztörvény is, hogy beléfojtsák a tömegbe az elégtelenség hangos morajlását.

Műhelymunkások! Ez ellen az újabb merénylet ellen már jó eleve fel kell emel-

nünk tiltakozó szavunkat. Minden erőnket össze kell szednünk, hogy visszaverhesstik a készülő merényletet! El kell nemulnia minden elvi ellentétnek akkor, amidőn közös javunk megvédéséről van szó. A közleledő veszedelem kell, hogy összeforrasszon mindnyájunkat!

Vegyétek fel ujult erővel a munkát azok, akik elcsüggedtek!

Alljanak be ismét sorainkba azok, akik tán elvakítva a pillanatnyi előnyöktől, hűlentül elhagyták zászlónkat!

Szálljanak magukba azok, akik tudatosan vagy öntudatlanul a munkástestvéreik érdekei ellen vétettek!

Váljon egy nagy, egységes táborra a műhelymunkások tömege, amelynek lelkes, harcra kész katonája legyen mindegyik tagja!

Műhelymunkások! Merénylet készülődik ellenetek! Meg akarnak fosztani titeket a megélhetés lehetőségétől; céljukat úgy akarják minél könnyebben elérni, hogy előbb szervezetünket akarják megbénítani, hogy erejét veszítve, ne szállhasson sikra a ti érdekeitek védelmére. Betiltották minden jog és igazság ellenére a tagdíjak beszédését, de 3 évre biztosítják a szent szövetség tagjaitól a kényszerlevonást. Üldözött vadként vetik magukat mindenütt a hajcsárok a munkásokra!

Feltámasztották, virágzóvá tették ismét a spiclik, a denúciánsok uralmát! Siralomvölgygyé szeretnék átforniálni a műhelyek területét. A ti tömör soraitokat szeretnék megbontani, hogy megtörjék a tömeg összetartásában rejlő hatalmas erőt, hogy azután elbánhasanak a szétszórtan élő katonáinkkal.

Műhelymunkások! Huzzátok keresztül a hatalom számításait! Az üldözésre feleljetek azzal, hogy kiépítitek az egyleti életet, a tagdíjbetiltásra azzal, hogy magatok viszitek a tagdíjat az egyleti helyiségbe, a megélhetések ellen készülő merényletre azzal, hogy minden lelkesedéseket, tudástokat felhasználjátok arra, hogy felrázzátok az alvókat, kinyissátok a vakok szeméit, felnyitjátok a süketek füleit, hogy ébredjenek, hogy lássák, hallják a közelgő veszedelmet: *amely nyomorúságot és szolgaság láncát hozza a műhelymunkások részére!*...

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A helyicsoportok közleményei.

A szövetség központi irodájának helyiségei 1907 augusztus hó 3-tól kezdve Budapest, VII. ker., Garay-utca 16., I. 6. szám alá helyeztetnek át.

Az összes helyicsoportok vezetőségei az egyleti helyiségek pontos címeit azonnal jelentésük be.

A péceli helyicsoport folyó hó 21-én, délután 3 órakor, taggyűlést tart.

A püspökladányi helyicsoport aug. 18-án taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

A budai helyicsoport e hó 20-án, szombaton este taggyűlést tart, amelyet felolvasás követ. A vezetőség felkéri az összes tagokat, hogy lakásaikat jelentsék be nála.

A zákányi helyicsoport e hó 14-én megalakult. A csoport vezetőségébe következők választottak: Elnök Tóth István, pénztáros Németh János, jegyző Pintér Lajos, ellenőrök Boros Imre és Marencsics Imre, vezetőségi tagok Bécsi István és Kendik Mihály.

A dombóvári helyicsoport f. hó 20-án rendkívül fontos taggyűlést tart. Minden tagtárs ott legyen!

A sátorajaujhelyi helyicsoport folyó hó 21-én, d. u. 4 órakor, fontos taggyűlést tart. Mind ott legyünk!

A rákoskereszturi helyicsoport f. hó 21-én, vasárnap, d. u. 3 órakor, taggyűléssel egybekötött felolvasást tart. A tagtársak felkéretnek, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A szabadkai helyicsoport folyó hó 21-én, vasárnap, este 7 órakor taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

A lellei helyicsoport augusztus hó 1-én taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

A petrozsényi helyicsoport e hó 29-én este taggyűlést, augusztus hó 12-én pedig vezetőségi ülést tart. Mindkettőre pontos megjelenést kérünk. — Sztaneczka Ferenc lemondása folytán Szász János választott pénztárosnak.

Taggyűlések, amelyeken a központi képviselteti magát, a következő helyeken lesznek:

Julius 20., szombat, Buda, Dombóvár, Székesfehérvár.

„ 21., Siófok, Pécel, Fiume, Rákoskeresztur, Szabadka, Sátoraljaújhely.

Augusztus 1., Balatonlelle.

„ 18., Püspökladány.

„ 20., Kisujszállás.

A taggyűléseket felolvasás követi.

A taggyűléseket a hatóságnál nem kell bejelenteni!

Mozgolódnak a pályamunkások.

A Máv. mostoha bánásmódja készíti a pályamunkásokat arra, hogy helyzetükön javítani igyekezzenek.

Az alacsony bér, a sok mellőzés, nem csoda, ha elégtelennekké teszi őket.

Szinte bámulatos önmegtadással kell birniok, amidőn közöttük a földmunkások ezreit látják, akik háromszor oly magas bérért dolgoznak, mint jó maguk.

Sokszor, nagyon sokszor a végső fegyverhez kell fordulniok, hogy helyzetükön némileg, ha csak egy pár fillér napibéremelés-sel is, de javítsanak.

A Máv. tapasztalatból tudja, hogy a leggyakrabban előforduló sztrájkokat a pályamunkások idézik elő.

A budapesti és környékbeli pályamunkások még a mult hóban tartott gyűlésükön elhatározták, hogy még egyszer megkísérlik és békés uton igyekezzenek megszerezni azt, ami különben már rendeleti uton számukra biztosítva van.

És jellemző megvilágításba helyezi a Máv. gazdálkodását, hogy a be nem tartott rendeletek betartásáért emlékiratozni kell.

Ha hébe-hóba egy-egy rendelettel, egy csipetnyi joggal ki is törlik a vasutasok és világ szemét, úgy ez csak porhintés.

A nagy nyilvánosság előtt elhíresztelik, hogy ilyen meg olyan „engedményeket” adtak az „atyai jóindulatú” felsőbbek a pályamunkásoknak és amikor a vasutas a legközelebbi alkalomkor követeli ezen engedményeket, akkor egyetlen egy főnökségnek sincs az engedményekről tudomása.

Igy volt ez most legutóbb is. Dobra ütötték, hogy a pályamunkások, hasonlóan a többi kategóriákhoz, három évi szolgálat után 20, hat évi szolgálat után 40 fillér béremelést kapjanak.

Sehol, de sehol ez országban nem tettek eleget eme rendelkezésnek. Nem a főnökségek a hibásak e tekintetben, hanem a felülről nyert bizalmas rendeletek értelmében kellett így tenniük.

Utasítást kaptak felülről, hogy azt a rendeletet, amely béremelést ígér a pályamunkásoknak, papíron hagyják, ne léptessék életbe.

Ilyképpen e hó 19-én, pénteken küldöttség fogja a kereskedelemügyi miniszternek átadni mindama követeléseket, amelyeket már évek hosszú sora óta annyiszor hangoztatnak a pályamunkások.

Habár emlékiratformájában teszik is ezt

most, de szükség esetén nyomatékot is tudnak fellépésüknek kölcsönözni.

A pályamunkások tulnyomó nagy része már rég óta szervezkedik és több mint bizonyos, hogy akik még szervezetlenek, azokat a közelgő veszély érzete fogja a szervezkedésre készíteni.

Mert habár a követeléseket igen udvarias, irhatnók alázatos formában terjesztették is fel, azért tapasztalatból tudjuk, hogy az udvarias hangra odafenn mit sem adnak. Lesz idő, amidőn a pályamunkásoknak amugy magyarosan fog kelleni követelőzni.

El kell a pályamunkásoknak készülni arra, hogy jószántából ez a kormány nem ad semmit. Ezt a kormányt meg kell győzni arról, hogy a pályamunkások erősek, hogy egytől-egyig szervezettek, akkor nem fogja merészelní a pályamunkások emlékiratát visszadobni. De ha visszadobja, akkor az is bizonyos, hogy megissza a levét.

Félvállról még a kegyelmes urak sem beszélhetnek a pályamunkásokkal, A pályamunkás ma már tényező és ezzel számolni kell.

Ma még csak a budapesti és környékbeli pályamunkások mozognak. Az ország szívében, a fővárosban élő vasutasoknak a kötelessége, hogy a harcban előljárjanak, de amit kérnek, nem csak maguknak, hanem az ország összes pályamunkásainak kéri.

És az előlhaladókat az ország összes pályamunkásainak követni kell. Az ő ügyük valamennyiök szent ügye és ezt a szent ügyet diadalra segíteni csupán erős, öntudatos szervezkedéssel lehet elérni.

Pályamunkások! Be a vasuti munkások országos szövetségébe! Aki nincs velünk, az ellenünk!

Amit a Máv. meg nem adhat.

Eddig Kossuth Ferenc és kreaturái mindig azt óbégatták, hogy a Máv. munkásság emezt vagy amazt a követeléseit meg nem adhatják. Sopánkodtak, hogy a munkások tulkövetelők, hogy a követelések megadása „vesélyeztetné az államháztartás pénzügyi egyensúlyát”.

Hát most elmondandó vagyunk olyan dolgokat, amelyek egy cseppet sem billentenék fel a koalíciós államháztartás egyensúlyát és mégsem adja meg a Máv.

Eszéken 1897. év óta szolgál egy vasutas. Mellékes kicsoda-miesoda. Joga is volna szabadjegyre, de nem kaphat, mert 7 hónapig távol volt a vasuttól és így szolgálata megszakítást szenvedett.

Emlékezhetik bárki Kossuthékra, hogy szidták a nyomorult darabont-kormányt, hogy ex-lex idején a póttartalékosokat bevonultatta. Hogy ordítottak akkor emiatt. Elégtételt, kárpótlást a behívott póttartalékosoknak, egyre ezt hajtogatták.

Ma azonban uralmon vannak az urak és hogy mennyire segítik az akkor megszenvedett póttartalékosokat, arra példa az előbb említett munkástársunk esete.

Ez a munkástárs is 7 hónapig fegyvergyakorlatra volt behíva az ex-lex idején. A ma már 10 éves szolgálati idejét nem az ő hibájából szakította meg. Sőt a megszakítás alatt is az államot, a hazát, a trónt stb. stb. szolgált. Amikor visszajött a vasuthoz, hát újból kezdték szolgálati idejét számolgatni.

Jól van. Ezt értjük. A Máv.-nak érdeke, hogy minél kevesebb 3 évnél régebb alkalmazásu munkása legyen. Azt is értjük, hogy miért teszi ezt. De nem tudjuk megérteni, hogy miért utasították el annak az eszéki vasutasnak ama kérelmét, hogy augusztusban, amikor fegyvergyakorlatra kell bevonulnia, egy szabadjegyet kapjon Eszéktől Budapestig és vissza? Ezt a copfot megérteni csak az aranykráglis vasutasok képesek.

Az illető igaz ugyan, hogy katonajegygyel utazik a fegyvergyakorlatra, de 4—5 forint nagy pénz annak, aki ezért egy hétig dolgozik.

Hát olyan sokba kerülne a szegedi üzletvezetőségnek — mert a főnök meg nem teheti — egy jegyet adnia?

Hát így jutalmazza a „nagy nemzeti kormány” azokat, akik darabantok miatt szenvedtek?

És hol marad Batthyány ur? Hiszen az ő szövetségének tagja volt ez a vasutas is és hiába szaladgált a kerület elnökeihez, meg ki tudja hová, nem tettek érte semmit, Batthyányék lapjában az ilyesmire nincsen hely.

Nem irhatnak róla már csak azért sem, mert láthatnák az olvasók Kossuth „atyai jóindulatát”, a mostani kormány hazaszereztét, amelyre különben élénk világot vet K. J. pályáor esete.

K. J.-t egy szép napon áthelyezték Baranyából valahová a Bosnyák határra. K. J.-nek 5 gyermeke van, akiket eddig magyar szellemben nevelhetett, most azonban horvátok-bosnyákok között kell felnevelnie. Magyar iskolának a környéken nyoma sincs és bizonyos, hogy a gyermekek fogékony lelke elhorvátosodik.

Hiába kérte K. J., hogy helyezték magyar vidékre, minden hiába volt. Ezt a kérést sem teljesítheti a felsőbbség.

Eszéken nem adhat jegyet, mert megbillentené az államháztartás egyensúlyát.

K. J. meg csak maradjon ahol van, Kossuthnak nincs szüksége magyarokra, amíg rája Bécs napja sugárik.

De nemcsak Szlavóniában nincs pénze a Máv.-nak.

Orosházán is szegény a Máv.-nak nevezett eklézsia.

A podgyász-hordároknak minden képzelhető munkát el kell végezniük. Állomástakarítani, havat lapátolni, fűteni, indigót berakni, táviratot kézbesíteni. Mindezt szívesen veszi a Máv., sőt mi több, megkivánja ezt a robotot. Mikor azonban 20—24 éves podgyász-hordárok arra kéri a Máv.-ot, hogy adjon nekik készpénzért kedvezményes áru tüzelőt, akkor a Máv. süket, akkor a Máv. nem hall.

De talán olvasni fognak tudni odafenn? Talán belátják, hogy a podgyász-hordár is rászolgál egy kis kedvezményre?

És vajjon felbillentené-e az államháztartás egyensúlyát, szegényebbé tenné-e az országot, ha a Máv. minden alkalmazottja kivétel nélkül önköltségi árban kapna tüzelőt?

Ma úgy állunk, hogy a jövő télen nagyobb, sokkal nagyobb lesz a széninség, mint valaha. Tessék megadni a módját, hogy a vasutas már most hazahordhassa a télire való tüzelőt, nehogy úgy járjunk, mint a mult-télen, amikor sehol sem léven szén, a vasutas fagyoskodhatott. És a tüzelőről szólva, követelnünk kell, hogy a csekélyebb keresetű pályamunkások ne csak a drágább, de rosszabbul égő tölgyfa-talpfákat kapják, hanem a magasabb keresetű hivatalnokok engedjék át az olcsóbb, de jobban égő bükkfa-talpfák egy részét a munkásság-nak is.

Amit itt megírtunk, keresztül is vinni, meg is tenni egy fillérjébe sem kerülne a Máv.-nak. Csupán a nemakarácson mulik, ha mindez nem fog valóra válni.

És nagyon valószínű, hogy a munkásság-nak a tüzelőanyag terén is tanácsosabb lesz a kérés helyett — követelni.

LEVELEZÉS.

Gyulafehérvár. E hó 12-én a 607-es számú személyvonat elűtött egy kutyát. Vojtek László teheráru-kézbesítő, a kutya gazdája, egy közelben ácsorgó cigánynyal akarta a kutya maradványait eltakarítani. Az állomásfőnök ur *Földvári Domonkos* munkástársunkat szemelte ki erre a semmi-kepp sem kellemes munkára és megakadályozta, hogy a cigány ehhez hozzá fogjon.

Földvári hiába szabódott, hogy undorodik a dögöt, a főnök ur ragaszkodott ahhoz, hogy Földvári takarítsa el a kutya tetemét,

Eközben a cigány elvégezte a munkát. Földvárít pedig valószínűleg a *szolgálat megtagadása* miatt — elbocsátották. Odafönn majd egy hó mulva elolvassák ezeket a sorokat, egy újabb hó elteltével vizsgálatot is indítanak majd és akkor ne tessék feleltetni, hogy a vizsgálat feladata igazságot deríteni ez ügyben, amelynek — *tanúi* is voltak.

Rendeletek, amelyeket be nem tartanak.

Szokásban van a Máv.-nál, hogy vasutas-busitól rendeletekkel árasztják el a sinek országát; olyan rendeletekkel, amelyeket nyakatekert magyarsága miatt maguk a főnökségek sem bírnak megérteni.

A hivatalos lap ez évi 3-ik száma között egy oly értelmű rendeletet, amely szerint az árumozdítási-munkások napibéremelését és munkaidejét szabályozza. Egy pár héttel később azután eme rendeletet a szertári, a fűtőházi, a pályafentartási munkásokra is vonatkoztatták.

Elrendelték, hogy ezek is részesüljenek 20—40 fillér korpótlékban, másfél órai ebéddidővel birjanak, hogy a különórát díjazni kell stb. Ma azután úgy állunk ezekkel a rendeletekkel, hogy a főnökségek *nem* tartják be.

A pályamunkásoknak emlékiratban kellett kérniük a kereskedelmi minisztert, hogy utasítsa a főnökségeket eme rendelet betartására.

Mezőtúron a főnökség a füle botját sem mozgatja, hogy az előirt rendelet szerint javítana a munkásság helyzetén. Eszéken a főnökség eme rendeletnek még hírét sem hallotta. A szombathelyi szertári munkások éppen így jártak. Március 26-ika óta kellene béremelésben részesülniük. A mai napig azonban még ezt nem kapták meg. Pénz helyett kaptak azonban egy táblázatot, amelyet a főnökség közszemlére kifüggesztetett, amely azonban, mivel minden számitási alapot nélkülöz, olyan kuriózum, hogy ide kell iktatnunk:

A szombathelyi szertári munkások fizetés-rendezése:

N é v	napibér K f.	szolgá- lathal- pés éve	Bér- emelést kaptak évben	Béremelést kaptak évben	Fm.
Cz. I. —	2 80	1875	1895	1916	20
R. I. —	2 70	1876	1895	1913	10
K. I. —	2 50	1876	1895	1913	10
T. M. —	2 50	1876	1895	1910	10
L. J. —	2 50	1875	1895	1910	10
Cs. G. —	2 60	1888	1895	1913	20
P. J. —	2 50	1893	1895	1910	10
S. M. —	2 40	1893	1895	1910	20
K. I. —	2 50	1895	1903	1910	10
V. S. —	2 50	1895	1903	1910	10
K. I. —	2 40	1898	1903	1910	20
Sz. J. —	2 40	1898	1903	1910	20
F. I. —	2 40	1898	1903	1910	20
A. J. —	2 40	1900	1903	1910	20
H. M. —	2 40	1902	1905	1911	20
R. I. —	2 40	1902	1905	1911	20
H. S. —	2 20	1904	—	1910	20
N. I. —	2 20	1904	—	1911	20
N. L. —	2 20	1905	—	1912	20
B. I. —	2 20	1906	—	1912	20
M. J. —	2 20	1906	—	1912	20
D. S. —	2 20	1907	—	1913	20
K. I. —	2 20	1907	—	1913	20
L. J. —	2 20	1907	—	1913	20

Szombathely, 1907 július hó 1-én.

Berneczki Sándor s. k.
szertárfőnök.

Honnét vette a szertárfőnök úr a kulcsot a számitásához, azt csupán ő tudná megmondani. De viszont mi előre megjósolhatjuk, hogy a szertári munkások nem fognak 1916-ig várni, amíg megkapják a 20 fillér javítást.

Ez év március 26-ika óta a 3 évnél régebben szolgálatban álló szertári munkásoknak 20 fillér, a 6 évnél régebben szolgálóknak 40 fillér napibéremelés jár. Így volt ez a kiadott rendeletekben. És hogy a szombathelyi szertári munkások ehhez ragaszkodnak, hogy eme *jogukat* megnyirbálni nem hagyják, arra bizonyos, hogy

valamennyien az öntudatos szervezkedés terére léptek és beiratkoztak a vasuti munkások országos szövetségébe.

Mi a magunk részéről eme tettüket csak helyeselhetjük, de egyben felhívjuk figyelmüket, hogy a béremelést március hó 26-ig visszamenőleg követeljük.

Most pedig kíváncsiak vagyunk, mit szólnak ehhez odafenn? Valószínűleg letagadják ennek a közkézen forgó rendeletnek a létezését, csak hogy a főnök ur *tévedését* palástolják és tekintélyét megvédjék.

Hogy ez így lesz, arra vall ama körülmény is, hogy a szombathelyi üzletvezetőség nemrég járt a szertárban, *de a munkásokkal szóban sem állt*. A főnök ur különben is kijelentette, hogy ha a munkások az üzletvezetőséghez mennének, úgy telefonon intézkedik, hogy *zárt ajtókat találjanak*.

Okosan tenné a felsőbbség, ha a munkásság *sérlemét* figyelembe venné, orvosolná, nem pedig, hogy göggel, makacssággal az ellentétet még jobban kiélesítse.

Legfőképpen pedig tessék gyorsan cselekedni.

Dühös a szolgabíró.

Dühös. Mérgében tajtékot tur, epét okád. És a méreg oka, hogy 4 hó óta minden vasárnap bejelentik a vecsési vasuti munkások, hogy csoportalakuló-gyűlést tartanak.

Négy hó óta gyártja a monori szolgabíró azokat a végzéseket, amelynek butaságánál csak a saját maga butasága nagyobb.

Bizonyoságul ideíratjuk az első végzést, amelyet 4 hó után a bejelentőknek is kézbesítettek.

Eddig csupán „üzengette“ a falusi bíróval a végzéseket, most birtokunkban van sajátkezűleg írott — hülyesége.

Tessék gyönyörködni benne.

6724/907.

Ht. III/20.

Suba Imre és Társai vecsési lakosoknak gyűlés megtartása iránti bejelentésére

véghatározat.

Suba Imre és társai vecsési lakosoknak azon bejelentését, hogy folyó évi július hó 7-én Vecsés községben az itteni helyi csoport megalkotása tárgyában népgyűlést (?) kívánnak tartani, *mintán sem alapszabályokat nem mellékeltem, tudomásul nem veszem, ellenben figyelmeztetem bejelentőket, hogy miután tapasztalom azt, hogy ezen bejelentési lapokat sokszorosították és így ez nem komoly elhatározás eredménye, hanem nevezetesen a hatóságok elleni rosszakaratú zaklatása, további bejelentéseiket egyszerűen félre teszem s el nem bírdom.*

Ugyanis eddigi ugyanezen bejelentéseikhez nem csatolták az alapszabályokat, ez volt az oka, hogy bejelentésüket tudomásul nem vettem.

Miről bejelentőket stb. stb.

Monor, 1907. évi július hó 6-án.

Ney
szolgabíró.

Ezzel szemben kijelentjük, hogy nem igaz, hogy az alapszabályok ne lettek volna mellékelve. A szolgabíróknál már maholnap több alapszabály lesz, mint a szövetségéknél magánál.

És hogy mit ér az, hogy mellékelve van-e az alapszabály, vagy nincs arra példa a július hó 13-án hozott végzése.

Itten ajánlott levélben küldték meg a végzést és az alapszabályokat. Le nem tagadhatta, hát a gyűlést most azért nem vette tudomásul, *mert a gyűlés szónoka nem volt bejelentve.*

Hát most megírták a bejelentők, hogy ki lesz a szónok. Beküldték a keresztlevelét és az alapszabályokat is. Kíváncsiak leszünk, mi kifogása lesz az ország legsötétebb szolgabírájának.

Vecsési munkástársaink nem hagyják annyiban a dolgot. Hetvennyolc aláírással, *feljelentést tettek a monori szolgabíró ellen a belügyminiszternél.* A hülye végzéseket megfellebezni nem tartják érdemesnek.

Mi a magunk részéről azt a tanácsot adhatjuk a szolgabíró urnak, hogy ha nem akar „*rosszakaratú zaklatást*“, úgy tessék a bejelentéseket tudomásul venni. Ezt tenni kutyakötelessége még a monori szolgabíróknak is.

A denunciánsok jellemrajza.

Nagyon gyakori eset az, hogy midőn egyik-másik mülhelymunkás akár a bánásmód, akár a kereseti viszonyok miatt panaszt emel a főnökénél, akkor rendszerint azzal elégitik ki, hogy nézze meg N. N. munkást, aki becsületes, szorgalmas munkával elért nagy napibért, csoportvezetőséget és kevés munkával nagy százalékot.

Az a munkás, aki a vasutnál divó rendszerrel tisztában van, természetesen rájön mindjárt arra, hogy a feldicsért munkás azok közé tartozik, akik nyomorult bérencei lettek a tőkének, amely kihasználja az illetőt aljas szerepre, a saját testvérei ellen.

Vannak ezek között olyanok, akikben még él egy szikrányi szégyenérzet és elkövetnek minden lehetőt, tanúnak hívják az istent és a főnököt, hogy ők becsületes munkások, akik sohasem vétettek a munkások érdekei ellen.

Természetesen a főnök szavakkal, az isten pedig mély hallgatással igyekeznék a becsületesnek látszani akaró dennunciáns szavait megerősíteni.

Vannak azonban olyanok is közöttük, akik a legnagyobb arcátlansággal üzik áru-lásaikat, sőt annyira mennek vakmerőségükben, hogy nyiltan bevallják a főnöknek való befolyásukat, amely némelyik gyenge jellemű főnöknek oly hatalmassá vált, hogy a munkások egzisztenciája teljesen ezeknek a strébereknek az illető munkás iránti jó vagy rossz akaratától függ. Nagyon gyakran — különösen az utóbbi időben — előfordult esetek bizonyítják, hogy elég egy ilyen lelkiismeretlen, sötétlelkű embernek a hazug bemondása, hogy évtized óta dolgozó szorgalmas, becsületes, családost embereket kitalátsanak a nyomorba; s amíg az így tönkre tett család éhen vesz el, addig az illető megelégedetten konstatálja az új bér-lisztán a főnöki kegy sugarát, amely ismét 40 fillér bérjavítást eredményezett.

De nemcsak a munkásokkal szemben tettek szert ilyen rettegett hatalomra. E sorok írója számtalan esetben győződött meg arról, hogy a művezetők is bizonyos undorral vegyes félelemmel viseltetnek ezen bélpoklos emberek iránt. Csak ennek a félelemnek tudható be azután, hogy az illetőknek elnézik a ceruzával elkészített munkákat, amely azután magas százalékot eredményez, ami viszont arra jó, hogy *egyrészt jutalom legyen az intézet érdekében tett kiváló szolgálatairól; másrészt pedig a főnök urnak módjában áll az ő kedvencét úgy állítani a munkások elé, mint a szorgalom és kiváló munka mintaképét s így némileg igazolva lesz az is a munkások előtt, hogy miért kapott a denunciáns, azaz szorgalmas munkás az évben már háromszor is béremelést, míg ellenben a többiek, a „lusták“, miért várnak 5—6 évig, amíg a főnöki kegynek egy igen parányi kis része őket is éri.*

Hogy milyen eszközöket használnak fel ezek az alakok, hogy megnyerjék a főnökük barátságát, ennek jellemzésére kiragadunk egyet a sok közül. — Nem beszélünk most azokról a jól kihizlalt libákról, meg *állítólag* saját termésű borokról, amelyek nehéz válás után átköltöztetnek a főnöknek önagysága birtokába, ezekről nem beszélünk, mert hisz a főnök urak sohasem tudták, ha nyilvánosságra jöttek ilyen esetek, hogy a nejeik elfogadtak ajándékot.

Nézzük csak meg az istvántelki mülhelyben *Janotai* bátyánkat, aki rézműves-művész volna, hogy mikép küzdötte fel magát elsőrendű spiclivé. Történetesen egy szép réz-disznóvet kapott egy munkástársától ajándékba, amidőn még nem volt vasuti. A művészies kivitelű munka nem volt bizonyára összhangban a proletárlakás butorzatával s hogy-hogynem, helyét feleslerélte egyik nagy-hatalmu mülhelydirigens, nem éppen proletár berendezésű lakásával. Így szereztek tudomást arról, hogy *Janotai* bátyánk milyen művészi ihlettel van áthatva. A sors gonosz ördöge azonban nem akarta, hogy a boldogulást ilyen kis család utján megszerezze.

Egyszer csak elkezdte a fa süsogni, veréb csiripelni, hogy az a sokak által megbámult műrekek nem a Janotai bátyánk kezét és esztét dicséri.

Szégyenteljes sülyedés várt reá, melyből csak egy ut vezet ki, ha a nem éppen becsületes, de annál hasznosabb denunciació útjára térve, megmenti, ami még megmenthető. Hogy ez mennyiben sikerült neki, ezt már az isvántelki munkások tudják legjobban elbírálni. S hogy ezen a téren nem maradt a többiek mögött, azt bizonyíthatják az árulkodásai miatt büntetett és elüldözött munkások.

Ezekben jellemeztük azon egyének romlottságát, akik testvéreik árulóivá válva, mások szerencsétlenségéből kovácsolják a saját szerencséjüket.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Kirabolt vonat. Brüsszelből táviratozzák: Lüttich és Loeben között vakmerő rablást követtek el a kölni vonaton. A rablók behatoltak a postakocsiba és kifosztották az Angliába szállítandó postaküldeményeket. Hogy mennyit vittek el, még nem sikerült megállapítani.

Megszökött fegyverek. Pozsonyból jelentik: A Zsolnáról Pozsonyba érkező vonatból péntek éjjel két fegyver kiugrott és megszökött. A csendőrség nyomonzza a menekülteket.

Elhárított katasztrófa. Alagról jelentik: F. hó 11-én reggel 5 óra 5 perckor a 203. számú tehervonat futott be az alagi állomásra, amely ló-kocsikat tolatott. 5 óra 24 perckor a gödi állomás kérést intézett az alagi állomáshoz, hogy elbocsáthatják-e a 217-es számú munkásvonatot, mely tele volt munkásokkal. Az engedélyt megadták és a Göd felől álló blokkház óre a váltót azonnal tilosra állította. A 217. számú munkásvonat egész erővel robogott Alag felé, azonban a vonat dacára, hogy a karjelző tilosra állott, áttörte a váltót és egész erővel száguldott a 263. számú tehervonat felé. Hank Károly váltóór a berobogó vonat felé rohant és azt sapkájával leintette. Amikor a vonat egy mástól csak 10 méter távolságban volt, sikerült a Göd felől jövő vonatot megállítani.

A portás urak. Klein Ármin ügyességét panaszszal fordult a Népszava szerkesztőségéhez és előadta, hogy pénteken este a központi pályaudvarnál perronjegyet akart váltani, de az automata elromlott és a 25 fillért megtartva — a perronjeggyel adós maradt. Klein Ármin panaszt tett menten Gráf és Mesterházy portásoknál, ezek azonban megmoccanni se voltak hajlandók a munkásember szavára. Az állomásfőnökség kötelessége az ügyet szigorúan megvizsgálni, hogy a fenti vádak mennyiben felelnek meg az igazságnak és szigorú utasítást kiadni, nehogy hasonló botrányos esetekkel a nyilvánosságához kelljen fordulni orvoslásért.

SZERVEZETI ÜGYEK.

A „Magyar Vasutas” szerkesztősége és kiadóhivatala 1907 augusztus 1-től az alábbi cím alatt található:
Budapest, VII., Garay-utca 16., II. emelet.

Értesítés.

Az új munkásbiztosítási törvény július 1-én lépett életbe. Ennek értelmében a betegsegélyező járuléka felét a munkás, a másik felét a munkaadó tartozik fizetni.

Mégis mind a mai napig semmi előkészület nem történt erre a Máv. betegsegélyező pénztáránál. A kormány még mindig nem tett egyebet, minthogy egy pár hivatalnokot nevezett ki a munkásbiztosító hivatalba, egyebekben pedig készítgeti a törvény hibáit takargató rendeleteket.

Előreláthatólag a betegsegélyező pénztárban új választások is lesznek, erre már most kell elkészülni a szervezett vasutasoknak. Mindenütt jó és meghízható elvtársakat kell választani, de egyben nézze meg mindenki, hogy miféle íveket ír alá, nehogy ismét kijátszák a munkásságát.

Szervezetünket ért szomorú hírt kell munkástársainkkal közölnünk. Mohai István, az aradi helyi csoport elnökének elméje elborult.

Szerencsétlen barátunk a vasutas mozgalomban kezdet óta tevékeny részt vett. Fáradtságot nem ismerve küzdött, hogy előre vigye azt az ügyet, amelynek szolgálatába szegődött.

Sokan ismerték, sokan szerették Mohait. Amily komolyan fogta fel hivatását a mozgalom terén, épp olyan komolysággal végezte munkáját a munkahelyen is.

Sok keserűség érte az érzékeny embert szervezetünk iránti hűségeért.

Azonban soha, egy pillanatra sem tántorodott meg. Azon férfiak közé tartozott, akiket törni lehet, de hajlítani nem.

Az aggodalom és izgalom a szervezetért, megrongálták idegrendszerét. Végső csapásként hatott azonban az aradi munkásszervezetek feloszlata. Egyre attól rettegett, hogy most már az ő fáradságos munkájával megalkotott és felvirágoztatott csoport feloszlata is bekövetkezik.

Ez a félelem volt megölője! Ez zárta be mögötte az élve eltemetettek kapuját; ki tudja, nem-e örökre? ... Ha volna hatalom, amely ezek vágyai, kívánságai előtt meghajolna, akkor szerencsétlen proletártestvérünk visszaadta a társadalomnak, az emberiségnek, amelyben csak egy parányi rész volt, de mégis nagy volt, mert lelke telve volt az emberiség javát szolgáló nagy eszmékkel!

Szegény barátunk, vajha ép elmével láthatnád meg annak az eszmének a diadalát, amelynek te is oly hűséges katonája voltál!

Nékünk csak az az egy vágyunk, hogy ötlet egészségesen viszontláthassuk és családja visszanyerje a kenyérkeresőt, gyermekei a gondos apát.

Vesztességünk. Wonalovics László sátoralja-új helyi máv. műhelyi kárpitos, életének 51. évében, több heti szenvedés után e hó 15-én elhunyt. A munkásság megkoszorúzza ravatalát. Temetése e hó 16-án, délután 5 órakor ment végbe. Emlékét kegyelettel őrizzük. *Összegy András* sátoralja-új helyi műhelyi munkástársunk, e hó 5-én, 50 éves korában elhunyt. Temetése munkástársai részvétele mellett e hó 7-én ment végbe. Őrizzük emlékét.

A temesvári munkásság e hó 12-én, pénteken este jól látogatott népgyűlést tartott a „Lőröde” kerthelyiségében, a következő napirenddel: 1. Az „új korszak”. 2. Az összmunkásság és a vasutasok üldöztetése. — A nagy tömegben megjelent munkásokat Freund elvtárs üdvözölte s ajánlatára elnöknek Góthub, jegyzőnek Tuskán elvtársakat választották meg. A napirendet magyar nyelven Kappner elvtárs fejtegette, ki az elvtársak zajos helyeslése mellett mutatott rá Kossuth Ferenc és a korrupt osztályparlament munkásellenes ténykedésére. Vasuti munkástestvéreinkkel — nyomd — az összmunkásság itt a nagy nyilvánosság előtt *szolidaritást* vállalt s oldala mellé áll, hogy nehéz harcában támogassa. Ezzel szemben a vasuti munkásság is ismeri kötelességét és ő is karöltve halad az összmunkássággal, közös érdekünk kivívása érdekében. A türelemnek határához értünk, mert a mai helyzet immár elviselhetlenné válik. Az általános, titkos választójog kivívása lesz hivatva a munkásosztály elviselhetetlen bajait orvosolni s ebben a küzdelemben nagy hivatás vár a vasuti munkásságra.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Freund elvtárs német nyelven fejtegette a napirendet, mire Cserevka elvtárs (Budapest) mondott nagyhatású beszédet, mire a gyűlés lelkes hangulatban véget ért.

MULATSÁGOK.

A hatvani helyicsoporth augusztus hó 4-én, vasárnap, a szolnoki műhelyi dalárda közreműködésével a Lefébre-féle kerthelyiségben *nyári mulatság*ot rendez, melynek védnökségét Fenster Alajos főmérnök ur, a hatvani máv. műhely és fűtőház főnöke, vállalta el.

Felolvasás. Az orosz forradalom jelentősége a második duma feloszlata *Rapcsán* címmel tart előadást Tarcazi Lajos elvtárs július hó 20-án a Társadalomtudományi Társaság helyiségében, VII. ker., Damjanich-utca 26. szám alatt. Az előadás este pont 8 órakor kezdődik. Jegyek 20 fillérért kaphatók.

Felhívjuk a vasuti munkásokat, hogy ezen rendkívül tanulságos felolvasáson minél számosabban jelenjenek meg.

A debreceni szervezett munkások folyó évi augusztus hó 3-án, szombaton este 8 órakor, a „Margit”-fürdő disztermében, műsorral egybekötött *táncmulatság*ot rendeznek saját könyvtárak alapja javára. Tekintettel a nemes célra, a tagtársak szíves támogatását kéri a rendezőség.

A V. M. O. Sz. sátoralja-új helyi helyicsoporthja az özegek és árvák felségélyezésére, folyó évi augusztus hó 4-én, a Weisz-féle „Nyul”-kertben, a gyártelep dal- és zenekara közreműködésével, tombolajátékkal egybekötött *nyári táncmulatság*at rendez.

désével, tombolajátékkal egybekötött *nyári táncmulatság*at rendez.

A vasuti munkások országos szövetségének székesfehérvári helyicsoporthja 1907. évi július hó 28-án, vasárnap, a Déli vasuti műhely zenekara és a dalárda közreműködésével, különféle tréfás és szórakoztató műsorszámmal, tombola- és galambjátékkal egybekötött *társas kirándulást* rendez *Balaton-Aliga* fürdőtelepre, melyre Székesfehérvár és környéke összes vasuti alkalmazottait meghívjuk.

A kirándulásra résztvevő vasutasok és családjaik részére a D. V. igazgatósága *díjmentesen különvonatot* bocsát rendelkezésre, alkalmas közlekedéssel.

A résztvevni szándékozók ebbeli óhajukat a résztvevő családtagok számának megjelölésével *azonnal jelentésük be a bizalmifőnöknek.*

Kirándulási jelvények darabja 10 fill. és az összes résztvevőkre kötelező. A jelvény egyszersmint belépti jeggyül szolgál.

CSERE.

Értesítő, egy 26.000 lakossal bíró alföldi városból, cserélne bármely üzletvezetőségi szolgálal. Ajánlatokat „Alkalmas csere” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. A városban van főgimnázium, szolgabírói hivatal és polgári leányiskola.

Géplakatos, Nyugoti fűtőházból, cserélni óhajt érsekújvári műhelybe. Költségekét költséget hajlandó megfizetni.

Jegykiadó-ör, a szegedi üzletvezetőség területéről, cserélné az aradi vagy debreceni üzletvezetőség területére.

Asztalos, debreceni műhelyből, cserélni óhajt a temesvári műhelybe.

Géplakatos Aradról, cserélné a temesvári műhelybe.

Géplakatos budapest—nyugoti fűtőházból, cserélni óhajt az érsekújvári műhelybe. Költség meg lesz térítve az illetőnek.

Asztalos, a gyulafehérvári műhelyből, cserélni óhajt bármelyik műhelybe.

Debreceni asztalos tudassa azonnal címét.

Összes címek a kiadóhivatalban.

Szerkesztői üzenetek.

Gy. J., Ruttká. Azoknak neveit, akik segélyt kapnak, elvből nem közöljük. Azt pedig, hogy e célra 223 kor. 10 fill.-t fordítottak, már egyszer közöltük.

K. I., nyugoti pályaudvar. Három évi megskatítás nélküli szolgálal után ön is jogosult a nyolc napi szabadságra. Napibére ez időre teljesen kijár.

Cegléd, fűtőház. Köszönjük a beküldöttet, elteesszük a többi mellé és alkalomadtán mi is elneklünk valamit a fekete rigórol, a *pácoról*, meg a mikulásról.

Herkulesfürdől beteg vasutasok. Panaszos levelüket, mintán aláírast nélkülöz, nem közölhetjük. Önök azt írják, hogy 23 aláírással ellátott beadványt intéztek a durva bánásmód és rossz étkezés miatt a máv. betegpénztár igazgatóságához. Nem gondolják önök, hogy a 23 aláírás közül egyet a mi levelünk is megérdemelt volna?

Miskolc. A spicikkel általánosságban foglalkozunk. A levél többi része oly hosszú, hogy egy külön melléklet kellene lapunkhoz, azonkívül a négy iv papír mindkét oldalán sűrűn tele van írva, tehát nem használhatjuk. Jövőben röviden és a papír egy oldalára írjanak.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

MAGYAR VASUTAS

ZSEBNAPTÁR

1908 ■ 1908

Ezrével fogyott a „Magyar Vasutas Zsebnaptár” idei évfolyama. Ez készlet bennünket arra, hogy a naptárt a jövő évre is kiadjuk. Tartalom, kiállítás tekintetében a naptár felül fogja mulni a tavalyit. És bárha 15—16 ivnyi terjedelemben, képekkel illusztrálva, gazdag tartalommal fog megjelenni, az árát mégis olcsóbbra fogjuk szabni, mint amennyibe a naptár az idén került. Ezt az olcsóbb árát csak az esetben lehet elérni, ha a naptárt minden vasutas megveszi. Ez irányban agitálni és serkenteni már most kötelességévé tesszük minden szervezett vasutasnak. — Vasutasok! Ne vegyetek más naptárt, csak a „Magyar Vasutas Zsebnaptár”-t 1908-ra.

A naptár részére hirdetések elfogad a kiadóhivatal, Demblinszky-utca 6, I. em. 16.